

Teška astma ugrožava život

Teška astma se razlikuje od blažih oblika ove bolesti po tome što standardni lekovi nisu dovoljno efikasni, simptomi su prisutni svakodnevno, a javljaju se i česta akutna pogoršanja, što sve skupa može da ugrozi život

Astma podrazumeva hronično zapaljenje disajnih puteva i jedna je od najčešćih hroničnih bolesti pluća. Ne postoje precizni podaci o broju obolelih u Srbiji, ali statistike ukazuju da oko 200.000 odraslih osoba ima astmu, a da njih oko 6.000 ima tešku formu bolesti. O ovom oboljenju koje poprima razmere epidemije razgovaramo sa doc. dr Sanjom Hromiš, pulmologom i alergologom u Institutu za plućne bolesti KC Vojvodine.

Astma je hronična bolest koja nastaje kao posledica kombinacije genetskih promena i uticaja spoljašnjih faktora – infekcija, alergija, aerozagađenja, pušenja, stresa i drugih, koji dovode do imunoloških reakcija i razvoja upale disajnih puteva. Ovakve promene su trajne, a upala može biti manje ili više izražena, od čega zavisi i težina simptoma – objašnjava dr Hromiš.

Teška astma je najozbiljniji oblik ove bolesti, još nije u potpunosti poznato zbog čega nastaje, ali je dokazano da neredovno lečenje astme, štetne navike, gojaznost, virusne infekcije i astma koja dugo traje mogu doprineti njenom razvoju

Kod astme disajni putevi postaju pojačano osetljivi na različite spoljašnje ili unutrašnje stimulanse kao što su alergeni, duvanski dim, hladan vazduh, stres, jaki mirisi i slično.

– U prisustvu ovih stimulansa dolazi do nagle i jake reakcije u vidu iznenadnog suženja disajnih puteva koje pacijenti osećaju kao gušenje i nedostatak vazduha.

Pacijenti s astmom mogu imati tegobe koje opisuju kao napade gušenja, nedostatak vazduha, sviranja u grudima, suvog ili produktivnog kašlja i zamaranja pri manjem ili većem fizičkom naporu, ali se oni značajno razlikuju po težini i učestalosti javljanja.

– Ponekad se mogu javiti iznenadni jaki napadi gušenja koje zovemo akutna pogoršanja, a koji zahtevaju hitnu intervenciju lekara i mogu biti životno ugrožavajući.

Osnovni lekovi u astmi su kortikosteroidi koji smanjuju i drže pod kontrolom upalu u disajnim putevima.

– Ovi lekovi se udišu direktno u pluća uz pomoć inhalera, poznatijih kao „pumpice“, čime se obezbeđuje najveća efikasnost leka uz najmanju dozu i smanjuje mogućnost prenosa leka putem krvi u ostale delove organizma. Pored kortikosteroida, inhaleri mogu sadržati i lekove koji drže „otvorene“ disajne puteve i sprečavaju da se

Biološka terapija je potpuno promenila tok i ishod teške astme, simptomi bolesti postaju podnošljivi ili potpuno prestaju, dolazi do popravljanja ili normalizacije plućne funkcije

oni naglo suze, i na taj način sprečavaju nastanak simptoma. Lečenje se ne sme samostalno prekidati kada simptomi prestanu, jer se upala u disajnim putevima vraća, što dovodi do tegoba i pogoršanja, a može dovesti i do trajnog oštećenja disajnih puteva i gubitka plućne funkcije.

Neophodni su multidisciplinarni timovi

Teška astma se razlikuje od blažih oblika ove bolesti po tome što standardni lekovi nisu dovoljno efikasni, simptomi bolesti su prisutni svakodnevno, a javljaju se i česta akutna pogoršanja.

– Kako bi se bolest stavila pod kontrolu, često je neophodna primena tableta kortikosteroida, koji značajno povećavaju rizik za razvoj drugih bolesti kao što su osteoporoza, hipertenzija, gojaznost, šećerna bolest, sklonost ka infekcijama i mnoge druge. Zbog toga se zdravlje pacijenata sa teškom astmom sve više pogoršava, pored simptoma astme javljaju se i simptomi novih bolesti koje se moraju lečiti, što vodi ka razvoju invaliditeta i skraćanju životnog veka. Za adekvatno lečenje teške astme neophodna je saradnja pulmologa sa lekarima drugih specijalnosti, zbog čega je u našem Institutu formiran multidisciplinarni tim koji, pored pulmologa, čine alergolog, psiholog, rinolog, fonijatar, endokrinolog, kardiolog, reumatolog i gastroenterolog.

Biološka terapija, najsavremeniji vid lečenja

Savremena terapija teške astme podrazumeva primenu inovativnih, bioloških lekova.

– Ovi lekovi sadrže proteine koji direktno i precizno blokiraju tačno određene imunološke procese odgovorne za upalu u disajnim putevima i nastanak teške astme. Kada se upala u disajnim putevima stavi pod kontrolu, prestaju simptomi bolesti i akutna pogoršanja, a pacijenti počinju da osećaju sve prednosti ovakvog lečenja. Lekovi se primenjuju potkožno ili venski, jednom u dve nedelje, jednom mesečno ili jednom u dva meseca, zavisno od oblika teške astme na osnovu kojeg se određuje vrsta i doza leka.

Naravno, uz biološku terapiju neophodno je nastaviti standardno lečenje, jer ovi lekovi ne dovode do izlečenja, o čemu treba posebno voditi računa.

Violeta Nedeljković

violeta.nedeljkovic@bliczena.rs

SAVET EKSPERTA

doc. dr Sanja
Hromiš
pulmolog i
alergolog

